PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTO PRIE VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS DIREKTORIUS

Į S A K Y M A S
DĖL PRIEŠGAISRINIŲ SKLENDŽIŲ (VOŽTUVŲ) TECHNINIŲ REIKALAVIMŲ IR PRIEŠGAISRINIŲ ORTAKIŲ TECHNINIŲ REIKALAVIMŲ PATVIRTINIMO

2006 m. kovo 17 d. Nr. 1-131
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos statybos įstatymu (Žin., 1996, Nr. 32-788; 2001, Nr. 101-3597), Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymu (Žin., 2002, Nr. 123-5518) ir atsižvelgdamas į statybos techninį reglamentą STR 1.01.04:2002 „Statybos produktai. Atitikties įvertinimas ir „CE“ ženklinimas“, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. 187 (Žin., 2002, Nr. 54-2140),

t v i r t i n u pridedamus:

1. Priešgaisrinių sklendžių (vožtuvų) techninius reikalavimus.
2. Priešgaisrinių ortakių techninius reikalavimus.

DIREKTORIAUS PAVADUOTOJAS
L. E. DIREKTORIAUS PAREIGAS
VIDAUS TARNYBOS PULKININKAS EDMUNDAS ULDUKIS

PATVIRTINTA

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų ministerijos
direktoriaus 2006 m. kovo 17 d. įsakymu
Nr. 1-131

PRIEŠGAISRINIŲ SKLENDŽIŲ (VOŽTUVŲ) TECHNINIAI REIKALAVIMAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Priešgaisrinių sklendžių (vožtuvų) techniniai reikalavimai (toliau – techniniai reikalavimai) parengti atsižvelgiant į tai, kad dar neparengta priešgaisrinės sklendės (vožtuvo), kuri naudojama statiniuose, darnioji techninė specifikacija, taip pat ir nacionalinė techninė specifikacija. Priešgaisrinei sklendei (vožtuvui) taikomi techniniai reikalavimai parengti remiantis Europos standarto projekto prEN 13501-3:2005 „Fire classification of construction produts and building elements – Part 3: Classification using data from fire resistance tests on products and elements used in building service instalations; fire resisting ducts and fire dampers“ nuostatomis ir jame nurodytais bandymų metodais. Šalyje tinkama naudoti laikoma tik tokia priešgaisrinė sklendė (vožtuvas), kuri atitinka minėto projekto keliamus reikalavimus. Kai bus parengta darnioji techninė specifikacija, priešgaisrinės sklendės (vožtuvai) bus tinkamos naudoti, jeigu jos atitiks [3.1] nustatytus esminius reikalavimus.

II. SĄVOKOS

2. Šiuose techniniuose reikalavimuose vartojamos sąvokos:

Priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) atsparumas ugniai – geba standartiniu atsparumo ugniai bandymu nustatytą laiką išlaikyti nustatytas šilumos izoliacines savybes ir/arba išlikti vientisai (sandariai, be plyšių) ir/arba būti sandariai dūmams.

Priešgaisrinė sklendė (vožtuvas) – statinyje sumontuota sklendė (su tvirtinimo detalėmis ir furnitūra), atitinkanti nustatytus atsparumo ugniai reikalavimus.

Priešgaisrinė užtvara – nustatyto atsparumo ugniai statinio konstrukcija (elementas), neleidžianti gaisrui išplisti į gretimą patalpą (tūrį).

Šilumos izoliacinės savybės (I) – statinio elemento geba išlaikyti veikimą ugnimi tik iš vienos pusės taip, kad dėl didelio šilumos perdavimo ugnis nebūtų pernešta iš veikiamos pusės į neveikiamąją ir neužsidegtų ugnimi neveikiamas paviršius arba labai arti jo esanti kokia nors medžiaga.

Vientisumas (E) – statinio elemento, turinčio skiriamąją funkciją, geba būti atspariam ugniai tik iš vienos pusės taip, kad dėl liepsnos arba karštų dujų prasiskverbimo ugnis neplistų į ugnimi neveikiamą pusę. Nuo jų gali užsidegti neveikiamasis paviršius arba kokia nors šalia jo esanti medžiaga.

Sandarumas dūmams (S) – statinio elemento geba riboti dujų arba dūmų skverbimąsi iš vienos elemento pusės į kitą.

Atsparumas varstymui – statinio elemento geba atitikti keliamus reikalavimus atliekant atitinkamą skaičių sumontuotos sklendės varstymo (atidarymo ir uždarymo) ciklų.

Suveikimo temperatūra – temperatūra, kuriai esant priešgaisrinė sklendė (vožtuvas) pradeda užsidaryti.

III. NUORODOS

3. Techniniuose reikalavimuose pateiktos nuorodos į šiuos dokumentus:

3.1. statybos techninį reglamentą STR 1.01.04:2002 „Statybos produktai. Atitikties įvertinimas ir „CE“ ženklinimas“ (Žin., 2002, Nr. 54-2140);

3.2. statybos techninį reglamentą STR 2.01.01(2): 1999 „Esminiai statinio reikalavimai. Gaisrinė sauga“ (Žin., 2000, Nr. 17-424; 2002, Nr. 96-4233);

3.3. Lietuvos standartą LST EN 1366-1:2000 „Pagalbinių įrenginių atsparumo ugniai bandymai. 2 dalis. Priešgaisrinės sklendės“.

IV. TAIKYMO SRITIS

4. Šie techniniai reikalavimai taikomi visoms priešgaisrinėms sklendėms (vožtuvams).

5. Šie techniniai reikalavimai netaikomi dūmų sklendėms ir kitoms dūmų šalinimo sistemose naudojamoms sklendėms.

V. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

6. Priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) konstrukcija ir naudojamos medžiagos turi būti tokios, kad ji atitiktų nustatytus atsparumo ugniai reikalavimus.

7. Priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) pagal formą skirstomos į apvalias ir stačiakampes, o pagal montavimo padėtį – į vertikalias ir horizontalias.

8. Kiekvienas priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) tipas turi būti išbandytas arba įvertintas atsižvelgiant į atliktų bandymų rezultatus.

9. Priešgaisrinę sklendę (vožtuvą) sudarančios dalys (korpusas, tvirtinimo elementai ir pan.) turi būti nurodytos ir identifikuotos. Jos negali būti keičiamos kitų tipų detalėmis ar kitomis medžiagomis. Jei numatoma pakeisti priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) konstrukciją, gamybos technologiją, gamybai panaudotas medžiagas ar detales, būtina atlikti papildomą vertinimą.

VI. MONTAVIMAS

10. Siekdamas užtikrinti tinkamą priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) sumontavimą, gamintojas turi parengti gaminio montavimo instrukciją, kurioje turi būti nurodyta:

10.1. visi galimi priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) montavimo prie priešgaisrinės užtvaros atvejai (skirtingų tipų priešgaisrinės konstrukcijos ir jose naudojamos medžiagos) ir visi galimi tvirtinimo elementai bei jų skaičius, atsižvelgiant į priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) matmenis ir montavimo padėtį;

10.2. didžiausias plyšio tarp priešgaisrinės užtvaros konstrukcijos ertmės paviršiaus ir priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) paviršiaus plotis, kuris gali būti iki 10 % didesnis, nei buvo bandymų metu;

10.3. sandarinimo medžiagos (jų pavadinimas, tipas, degumo klasė ir tankis), kuriomis galima užpildyti šį plyšį. Šios medžiagos turi būti išbandytos atsparumo ugniai bandymų metu. Neatliekant bandymų plyšiui sandarinti leidžiama naudoti ne žemesnio nei Al degumo klasės medžiagas (turi būti nurodytas visų minėtų sandarinimo medžiagų montavimo būdas);

10.4. sumontuotos priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) laisvo judėjimo patikrinimo būdas ir laisvo judėjimo apribojimo šalinimo būdai;

10.5. naudojant vaizdinę informaciją (schemas, brėžinius ar paveikslėlius) – montavimo eiga.

VII. ATSPARUMO UGNIAI REIKALAVIMAI

11. Priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) atsparumo ugniai bandymai atliekami pagal [3.3] nurodytą bandymų metodą. Bandoma konstrukcija turi kuo tiksliau atitikti realaus gaminio konstrukciją, t. y. bandomas toks gaminys, kurį numatoma panaudoti.

12. Bandymams bandinys paruošiamas pagal gamintojo pateiktą montavimo instrukciją. Bandinį sumontuoja užsakovas (gamintojas), o pagal atskirą susitarimą tai gali atlikti ir laboratorija.

13. Priešgaisrinės sklendės (vožtuvai) pagal atsparumą ugniai skirstomos į klases [3.2],

pateiktas 1 lentelėje:

1 lentelė. Priešgaisrinių sklendžių (vožtuvų) atsparumo ugniai klasės

Savybių žymenys	Laikas, min.								
EI	15	20	30	45	60	90	120	180	240
E	–	–	30	–	60	90	120	–	–
EI-S	15	20	30	45	60	90	120	180	240
E-S	–	–	30	–	60	90	120	–	–

14. Priešgaisrinės sklendės (vožtuvai) klasifikuojamos atsižvelgiant į bandymo pagal [3.3] duomenis. Priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) atsparumo ugniai laikas nustatomas minutėmis (j sekundes neatsižvelgiama).

15. Jei priešgaisrinė sklendė (vožtuvas) yra simetriška montuojamai priešgaisrinei užtvarai, abiem priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) pusėms taikomi tik vieno atsparumo ugniai bandymo rezultatai. Jei priešgaisrinė sklendė (vožtuvas) yra nesimetriška montuojamai priešgaisrinei užtvarai, atsparumo ugniai bandymo rezultatai taikomi tai priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) pusei, kuri buvo išbandyta.

16. Bandymo metu nustatytos priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) šilumos izoliacinės savybės (I) vertinamos pagal [3.3] 11 skyriaus b) punktą.

17. Bandymo metu nustatytas priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) vientisumas (E) vertinamas pagal [3.3] 11 skyriaus a) punktą.

18. Bandymo metu nustatytas priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) sandarumas dūmams (S) vertinamas pagal [3.3] 11 skyriaus c) punktą.

VIII. SUVEIKIMO TEMPERATŪROS REIKALAVIMAI

19. Priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) suveikimo temperatūra nustatoma pagal Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Gaisrinių tyrimų centro metodiką GTC/GBM15 „Priešgaisrinių vožtuvų suveikimo temperatūros nustatymas“.

20. Pakartotinai atliekant priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) bandymus suveikimo temperatūra neturi daugiau kaip 5 °C viršyti nustatytą pradinio bandymo metu.

IX. ATSPARUMO VARSTYMUI REIKALAVIMAI

21. Priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) atsparumo varstymui bandymai atliekami pagal [3.3] 10.2 punkto reikalavimus.

22. Priešgaisrinė sklendė (vožtuvas) neatitinka atsparumo varstymui reikalavimų, jei po 50 varstymo (atidarymo ir uždarymo) ciklų gaminio detalės deformuojasi, užsikerta varstymo mechanizmas, atsiranda konstrukcijos nenumatytų plyšių, varstomos detalės nenumatytose vietose liečiasi ir palieka brėžimo žymes.

X. ŽYMĖJIMAS

23. Ant priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) turi būti nurodyta:

23.1. gaminio pavadinimas;

23.2. gaminio tipas;

23.3. gamintojo pavadinimas;

23.4. gamintojo adresas;

23.5. atsparumo ugniai klasė.

24. Ant priešgaisrinės sklendės (vožtuvo) pateikta informacija turi būti įskaitoma ją eksploatuojant ir transportuojant. Teksto raidžių dydis turi būti ne mažesnis nei 5 mm. Užrašai neturi būti lengvai pašalinami.

_____

PATVIRTINTA

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų ministerijos
direktoriaus 2006 m. kovo 17 d. įsakymu
Nr. 1-131

PRIEŠGAISRINIŲ ORTAKIŲ TECHNINIAI REIKALAVIMAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Priešgaisrinių ortakių techniniai reikalavimai (toliau – techniniai reikalavimai) parengti atsižvelgiant į tai, kad dar neparengta priešgaisrinio ortakio, kuris naudojamas statiniuose, darnioji techninė specifikacija, taip pat ir nacionalinė techninė specifikacija. Techniniai reikalavimai parengti remiantis Europos standarto projekto prEN 13501-3:2005 „Fire classification of construction produts and building elements – Part 3: Classification using data from fire resistance tests on products and elements used in building service instalations; fire resisting ducts and fire dampers“ nuostatomis ir jame nurodytais bandymų metodais. Šalyje tinkamu naudoti laikomas tik toks priešgaisrinis ortakis, kuris atitinka minėto projekto keliamus reikalavimus. Kai bus parengta darnioji techninė specifikacija, priešgaisriniai ortakiai bus tinkami naudoti, jeigu jie atitiks [3.1] nustatytus esminius reikalavimus.

II. SĄVOKOS

2. Šiuose techniniuose reikalavimuose vartojamos sąvokos:

Priešgaisrinio ortakio atsparumas ugniai – geba standartiniu atsparumo ugniai bandymu nustatytą laiką išlaikyti nustatytas šilumos izoliacines savybes ir/arba išlikti vientisam (sandariam, be plyšių) ir/arba būti sandariam dūmams.

Priešgaisrinis ortakis – statinyje sumontuotas ortakis (su tvirtinimo detalėmis ir furnitūra), atitinkantis nustatytus atsparumo ugniai reikalavimus.

Priešgaisrinė užtvara – nustatyto atsparumo ugniai statinio konstrukcija (elementas), neleidžianti gaisrui išplisti į gretimą patalpą (tūrį).

Šilumos izoliacinės savybės (I) – statinio elemento geba išlaikyti veikimą ugnimi tik iš vienos pusės taip, kad dėl didelio šilumos perdavimo ugnis nebūtų pernešta iš veikiamos pusės į neveikiamąją ir neužsidegtų ugnimi neveikiamas paviršius arba labai arti jo esanti kokia nors medžiaga.

Vientisumas (E) – statinio elemento, turinčio skiriamąją funkciją, geba būti atspariam ugniai tik iš vienos pusės taip, kad dėl liepsnos arba karštų dujų prasiskverbimo ugnis neplistų į ugnimi neveikiamą pusę. Nuo jų gali užsidegti neveikiamasis paviršius arba kokia nors šalia jo esanti medžiaga.

Sandarumas dūmams (S) – statinio elemento geba riboti dujų arba dūmų skverbimąsi iš vienos elemento pusės į kitą.

III. NUORODOS

3. Techniniuose reikalavimuose pateiktos nuorodos į šiuos dokumentus:

3.1. statybos techninį reglamentą STR 1.01.04:2002 „Statybos produktai. Atitikties įvertinimas ir „CE“ ženklinimas“ (Žin., 2002, Nr. 54-2140);

3.2. statybos techninį reglamentą STR 2.01.01(2):1999 „Esminiai statinio reikalavimai. Gaisrinė sauga“ (Žin., 2000, Nr. 17-424; 2002, Nr. 96-4233);

3.3. Lietuvos standartą LST EN 1366-1:2000 „Pagalbinių įrenginių atsparumo ugniai bandymai. 1 dalis. Kanalai“.

IV. TAIKYMO SRITIS

4. Šie techniniai reikalavimai taikomi visiems priešgaisriniams ortakiams.

5. Šie techniniai reikalavimai taikomi taip pat dūmų ortakiams ir kitiems dūmų šalinimo sistemose naudojamiems priešgaisriniams ortakiams, kuriems keliami atsparumo ugniai reikalavimai.

V. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

6. Priešgaisrinio ortakio konstrukcija ir naudojamos medžiagos turi būti tokios, kad jis atitiktų nustatytus atsparumo ugniai reikalavimus.

7. Priešgaisriniai ortakiai pagal formą skirstomi į apvalius ir stačiakampius, o pagal montavimo padėtį – į vertikalius ir horizontalius.

8. Kiekvienas priešgaisrinio ortakio tipas turi būti išbandytas arba įvertintas atsižvelgiant į atliktų bandymų rezultatus.

9. Priešgaisrinį ortakį sudarančios dalys (korpusas, tvirtinimo elementai ir pan.) turi būti nurodytos ir identifikuotos. Jos negali būti keičiamos kitų tipų detalėmis ar kitomis medžiagomis. Jei numatoma pakeisti ortakio konstrukciją, gamybos technologiją, gamybai panaudotas medžiagas ar detales, būtina atlikti papildomą vertinimą.

VI. MONTAVIMAS

10. Siekdamas užtikrinti tinkamą priešgaisrinio ortakio sumontavimą, gamintojas turi parengti gaminio montavimo instrukciją, kurioje turi būti nurodyta:

10.1. visi galimi priešgaisrinio ortakio montavimo prie priešgaisrinės užtvaros atvejai (skirtingų tipų priešgaisrinės konstrukcijos ir jose naudojamos medžiagos) ir visi galimi tvirtinimo elementai bei jų skaičius, atsižvelgiant į priešgaisrinio ortakio matmenis ir montavimo padėtį;

10.2. didžiausias plyšio tarp priešgaisrinės užtvaros konstrukcijos ertmės paviršiaus ir priešgaisrinio ortakio paviršiaus plotis, kuris gali būti iki 10 % didesnis, nei buvo bandymų metu;

10.3. sandarinimo medžiagos (jų pavadinimas, tipas, degumo klasė ir tankis), kuriomis galima užpildyti šį plyšį. Šios medžiagos turi būti išbandytos atsparumo ugniai bandymų metu. Neatliekant bandymų plyšiui sandarinti leidžiama naudoti ne žemesnio nei A1 degumo klasės medžiagas (turi būti nurodytas visų minėtų sandarinimo medžiagų montavimo būdas);

10.4. laikančiųjų elementų atsparumo ugniai didinimo būdas, kuris buvo išbandytas atitinkamais atsparumo ugniai bandymais (jei toks numatytas);

10.5. naudojant vaizdinę informaciją (schemas, brėžinius ar paveikslėlius) – montavimo eiga.

VII. ATSPARUMO UGNIAI REIKALAVIMAI

11. Priešgaisrinio ortakio atsparumo ugniai bandymai atliekami pagal [3.3] nurodytą bandymų metodą. Bandoma konstrukcija turi kuo tiksliau atitikti realaus gaminio konstrukciją, t. y. bandomas toks gaminys, kurį numatoma panaudoti.

12. Bandymams bandinys paruošiamas pagal gamintojo pateiktą montavimo instrukciją. Bandinį sumontuoja užsakovas (gamintojas), o pagal atskirą susitarimą tai gali atlikti ir laboratorija.

13. Priešgaisriniai ortakiai pagal atsparumą ugniai skirstomi į klases [3.2], pateiktas 1 lentelėje:

1 lentelė. Priešgaisrinių ortakių atsparumo ugniai klasės

Savybių žymenys	Laikas, min.								
EI	15	20	30	45	60	90	120	180	240
E	–	–	30	–	60	–	–	–	–

EI-S	15	20	30	45	60	90	120	180	240
E-S	–	–	30	–	60	–	–	–	–

14. Priešgaisriniai ortakiai klasifikuojami atsižvelgiant į bandymo pagal [3.3] duomenis. Priešgaisrinio ortakio atsparumo ugniai laikas nustatomas minutėmis (į sekundes neatsižvelgiama).

15. Priešgaisriniai ortakiai turi būti bandomi juos veikiant iš išorės ir iš vidaus. Prie atsparumo ugniai klasės turi būti nurodytas bandymo metu taikytas poveikis: išorinis, vidinis ar išorinis ir vidinis.

16. Bandymo metu nustatytos priešgaisrinio ortakio šilumos izoliacinės savybės (I) vertinamos pagal [3.3] 11.2 punktą.

17. Bandymo metu nustatytas priešgaisrinio ortakio vientisumas (E) vertinamas pagal [3.3] 11.1 punktą.

18. Bandymo metu nustatytas priešgaisrinio ortakio sandarumas dūmams (S) vertinamas pagal [3.3] 11.3 punktą.

VIII. ŽYMĖJIMAS

19. Ant priešgaisrinio ortakio turi būti nurodyta:

19.1. gaminio pavadinimas;

19.2. gaminio tipas;

19.3. gamintojo pavadinimas;

19.4. gamintojo adresas;

19.5. atsparumo ugniai klasė.

20. Ant priešgaisrinio ortakio pateikta informacija turi būti įskaitoma jį eksploatuojant ir transportuojant. Teksto raidžių dydis turi būti ne mažesnis nei 5 mm. Užrašai neturi būti lengvai pašalinami.

_____